

De levende Noordzee

Verslag zeelessen juni 2023

Geschreven door Tessa Yanover – Natuurgids Moedertje Groen

Een kijkje onder de golven...

Project de Levende Noordzee

Dankzij de zeelessen in samenwerking met ARK Rewilding Nederland en energiebedrijf Ørsted kan ik als natuurgids de kinderen een kijkje laten nemen in het leven van de Noordzee. Die woeste zee is troebel, altijd in beweging en oogt heel groot. Veel mensen weten niet dat er 220 soorten vissen in de Noordzee zwemmen. Veel jonge soorten zwemmen gewoon om onze voeten in de branding. Krabben, platvis, haring, garnalen. De branding is een beschutte en warme plek voor veel klein leven.

Dat is belangrijk want het leven in de Noordzee gaat snel achteruit. Dankzij de zeelessen kunnen we de kinderen meer leren over de zee en de toekomst van de Noordzee. De lessen zijn voor kinderen uit groepen 7 en 8.

Dit is het verslag van het tweede succesvolle jaar waarin zeelessen worden gegeven door natuurgids Tessa Yanover van Moedertje Groen, een ervaren en enthousiaste natuurgids.

Zeeles positief voor de omgeving

Het project is groter dan alleen de les draaien. Het begint al om 8:00 uur in de ochtend tijdens het opbouwen van het klaslokaal en de materialen. Er zijn altijd wel mensen die vragen wat er gaat gebeuren. Ook dit jaar komt het project tot leven. Niet alleen kinderen verwonderen zich tijdens de lessen. De ouders en leerkrachten die mee zijn leren iedere keer iets nieuws. Ook zij mogen hun vragen stellen tijdens de les en worden soms weer kind tijdens de activiteiten. Wandelaars en voorbijgangers blijven nieuwsgierig wachten als ze zien dat er een visnet uit zee komt en dankzij goede samenwerking met de eigenaar van de Koele Costa mogen de lessen voor 'zijn stuk strand' doorgaan. Positief was dat de lessen dit jaar bijna alleen in de ochtend ingeroosterd stonden. Zo waren de kinderen fris, het strand nog niet zo druk en was er veel meer tijd voor extra's.

Duur van de les

De lessen begonnen om 9:00 uur en eindigden om 11:30 uur. Om 10:00 uur was er ruimte voor een kleine pauze. Deze pauze heb ik dit jaar ingelast, op advies van leerkrachten van vorig jaar. Het werkte goed.

Deelnemende scholen in cijfers

In juni 2023 hebben er in totaal 4 scholen deelgenomen aan de zeelessen met ongeveer 291 kinderen. Twee klassen staan niet in dit schema, omdat zij 24 uur van te voren hebben geannuleerd. Dat ging om totaal 60 leerlingen. Een school uit Noordwijkerhout deed dit jaar voor het eerst mee en dit trok de aandacht van andere scholen uit het dorp. Alle scholen hebben na afloop de flyer meegekregen.

school	plaats	groepen	leerlingen
Victorschool	Noordwijkerhout	7	45
Witte School	Noordwijk	1x8	30
Witte School	Noordwijk	1x7	32
Montessori	Noordwijk	3x 6/8	73
Bronckhorst	Noordwijk	2x8	39
Totaal		8	219

De zeeles

Een zeeles ziet er altijd anders uit. De inhoud mogen de leerlingen zelf bepalen, aan de hand van een begroeting met de zee. De kinderen overleggen met elkaar wat zij zelf graag willen weten over de zee. Met hun vragen maak ik een verhaal. In dit verhaal zit altijd een rode draad, zoals de drukke Noordzee, het leven op en in zee en hoe riffen ontstaan. De meeste vragen gaan over haaien, kwallen, getallen (hoeveel van...) en waarom de Noordzee zijn naam heeft gekregen. Iedere les vertel ik gemiddeld hetzelfde, maar in een ander jasje. Daarna gaan we juttten, bekijken we strandvondsten of vondsten die kinderen hebben gedaan en is er pauze. Na de pauze gaan we vissen. Soms met kleine schepnetjes, maar als de zee het toelaat het grote net. We stoppen de vangst in een bakken water bekijken het in kleinere groepjes zodat ik langs alle groepjes kan gaan. Ook hier is er weer volop ruimte voor vragen en één op één gesprekken. Zo krijgt ieder kind de kans iets te vragen.

Bijzondere vangsten en waarnemingen

- Na het vissen worden de dieren in bakken verdeeld en kunnen kinderen in kleine groepjes naar de dieren kijken en vragen stellen. Kinderen vonden het vooral leuk om de krabben en garnalen over hun handen te laten lopen in het water. Sommige kinderen lagen op hun buik de dieren te bewonderen en wilden zich niet omkleden.
- Met behulp van het glazen aquarium konden kinderen platvissen van de onderkant waarnemen. Dit is een grote toevoeging aan de les. Zo leren ze dat dieren op verschillende plekken in de zee leven. Bodem, midden en aan de oppervlakte van het water.
- We hebben gul (jonge kabeljauw) gevangen en dat vang je niet veel. In het glazen aquarium konden we goed zien hoe de vissen eten en adem halen.
- Bijzonder was dat tijdens de les een zeehond langs het visnet kwam zwemmen!
- Door de aanhoudende warmte werd de zee een bron vol slijmerige bruinalgen. Dit zorgde voor een glibberige zeebodem tijdens de lessen.
- Bij één klas waren de meiden in de pauze heel geduldig iedere schelp aan het determineren via een speciale schelpenkaart. Ze bleven vragen stellen.
- Tijdens het korren vlogen de meeuwen vlak boven het net om de dode vissen eruit te pikken.

Reacties kinderen

- Die ogen van de platvis lijken op kikkerogen!
- De zandkleur van garnalen vond ik leuk om te zien.
- Ik vond het leukste om te leren hoe (on)diep de zee is en dat er zo dichtbij visjes (jonge haring) zwemmen.
- Ik vond het leuk om te zien hoe de krabben en platvissen zich ingraven.
- Ik vond het leuk om te leren over haaien.
- Interessant om te zien hoe krabben vervellen en dat ze nieuwe ogen krijgen.
- Bijzonder hoe kustversterking werkt en dat er zoveel verschil zit in de zeebodem.

Reacties volwassenen

- Ik vond het leuk te leren dat er zo ondiep al veel verschillende vissen zwemmen.
- De leukste weetjes vonden ik en mijn groepje over de geboorte van een platvis, en hoe diep de Noordzee is.
- Het was meer dan we hadden verwacht en we vonden het boeiend te leren dat er haaien in zee zwemmen!
- Leuk om te leren als volwassenen hoe je kunt zien dat een krab mannelijk of vrouwelijk is.

Gelukkig hadden we ook lessen met mooi weer! Lekker diep het water in.

In de media

Blik op Noordwijkerhout incl. fotoverslag

<https://www.blikopnoordwijkerhout.nl/item/30213-natuurgids-moedertje-groen-weer-van-start-met-zeelessen-voor-basisscholen-foto-s-groep-7-victorschool>

Blik op Noordwijk

<https://www.blikopnoordwijk.nl/item/17614-natuurgids-moedertje-groen-weer-van-start-met-zeelessen-voor-basisscholen-foto-s-de-witte-school>

Bollenstreek Omroep

<https://www.bollenstreekomroep.nl/tot-je-enkels-in-de-dode-slijmalgen-tijdens-de-zeeles/>

